

[Starcke.]

økonomerne har ødelagt det for os. Vi har sagt til i Tide, vi har i Aarevis forudsagt, at der vilde komme en Bolig- og en Byggeomisère, hvis ikke man ordnede hele Skatte- lovgivningen paa Byggeriets Omraade praktisk og retfærdigt. Nu er der nogle desperate Partier, som vil gaa til Tvangsindkvartering og Rationering af Boliger, med flere Statsindgreb, med mere Kontrol, med flere Papirer og flere Attester og flere Kontorer. Dette er en Glipvej. Det er for det første et Brud paa Boligens Ukrænkelighed, og for det andet har man yderst daarlige Erfaringer de Steder fra, hvor man har prøvet Tvangsindkvarteringsens Vej; det vil gennemføre østprøjsiske Tilstande i Danmark. Det er smukt, hvis Folk frivilligt vil stille Værelser til Raadighed for andre, men Haandværkerraadet siger, at det vil finde det rimeligt, om de Rigsdagsmænd og Planøkonomer, som gaar i Spidsen med at reklamere for Tvangsindkvartering, ogsaa gaar i Spidsen med at stille deres egne Lejligheder til Disposition.

Lad os frigøre Byggeriet og frigøre Erhvervslivet, og bild ikke Folk ind, at man kan blive ved med at faa alting for ingenting! Forsøget paa at holde Huslejen krampagtigt nede har vist sig ikke at være effektivt. En effektiv Grundskyldslovgivning vil sætte Skub i Foretagendet, og Skattefrihed vil lette Byrderne; Indskrænkning af Restriktionerne og Administrationen vil fjerne de fleste af de snærende Baand.

En stor Del af Ansvaret for den Misère, som det danske Erhvervsliv befinder sig i, er Tyskernes, det indrømmer alle, men vi maa ikke glemme, at de gamle Partier har et Ansvar, som er endnu større, fordi alle disse Vanskeligheder allerede var lagt til Rette inden Krigen. Nu skal man ikke tale for meget om gamle Skader, men naar man efter Krigen fortsætter ad den samme Vej, som man traskede ad før Krigen, saa er det nødvendigt at sige til.

Her vil jeg da lige minde om, at fra Aarhundredskiftet og til 1939, da Krigen begyndte, steg Prioritetsgælden paa danske Ejendomme til det syvdobbelte, fra 1½ Milliard til 10 Milliarder; Skattebyrderne er blevet ottedoblet, Told- og Forbrugsskatter tidoblet. Den offentlige Gæld, Statsgælden og den kommunale Gæld, er steget fra praktisk talt ingenting til 2 500 Mill. Kr. I 1890 havde vi ingen Statsgæld her i Danmark, og i 1901 havde vi ingen Kommunalgæld. Bag ved den kommunale Gæld er der ganske vist visse Realværdier, nemlig de kommunale Værker, men disse kommunale Værker, As-

falteringen, Gadebelysningen, Biblioteker, Sygehuse og Gasværker, alt det medfører en Jordværdistigning i de Byer, hvor det anlægges, saaledes at hvis denne Værdistigning var blevet inddraget, vilde de kommunale Værker for en meget stor Del have kunnet betale sig selv, og det havde ikke været nødvendigt med Skatteudskrivning og Gældsopstabling.

Det er ganske overordentlig interessant, at alle disse Ting her skyldes ikke Udlandet, det er godt dansk Arbejde, som de gamle Partier skal drages til Ansvar for, og det gode ligger deri, at Hovedaarsagen til Danmarks Vanskeligheder ligger inden for Landets Grænser. Hvis de laa uden for Landets Grænser, kunde vi sandsynligvis faa Lov til at vente længe, før det blev rettet, men naar de ligger inden for Landets Grænser, ligger det samtidig inden for vor egen Rækkevidde at løse Problemerne, og der er nogle, der ved, hvordan de skal løses.

Lad os spørge Vælgerne, om de ønsker Forandring. Lad os spørge Husmændene, om de ønsker Jordspørgsmaalet løst. Lad os spørge Landbruget, om det ønsker Rentabilitet, om det ønsker Konkurrenceevnen genskabt, om det ønsker Prioritetsgælden som Problem løst. Lad os spørge Arbejderne, om de ønsker deres fulde Arbejdsløn, om de ønsker Boliger. Lad os spørge Ungdommen, om den ønsker Plads og Hjem. Og til dem alle sammen vil jeg sige: Kom her! Lad os spørge Industrien, hvordan den trives i Øjeblikket med Indgreb og Restriktioner. Lad os spørge Handelen, hvordan den har det, bunden paa Hænder og Fødder, som den er.

Men i Stedet for har vi faaet Skatter og ekstra Skatter og ekstraordinære Skatter og Krigskonjunkturskat og Eengangsskat løst over paa Erhvervslivet, varefordyrende indirekte Skatter, for 500 Mill. Kr. nye indirekte Skatter de sidste Par Aar.

Det er et enkelt Spørgsmaal at stille, hvem der har Ret til den Værdi, som Jorden har fra Naturens Haand, fra Samfundets Haand. Er det det danske Folk, eller hvem har den Ret? I gamle Dage, da Folk endnu havde en Sjæl, vilde Spørgsmaalet om Ret og Moral gøre Indtryk paa dem. Nu er Folk blevet saa forfærdelig praktiske, men er den Politik, der har været ført, egentlig praktisk? Se paa Resultatet! Jeg vover den Paastand, at Retfærdighed er ikke blot idealistisk Taagsnak, som nogle Kynikere tror, men Retfærdighed er praktisk. Man ser somme Tider en vis Skepsis hos trænede Fagpolitikere, et lille sygeligt Rekonvalescentsmil i Munden. Hvis man ser paa, hvordan Drengene har det, og hvordan Drengene betragter Ejen-